

FELJEGYZÉS AZ EURÓPA AKADÉMIA

STRASBOURGI KONFERENCIÁJÁRÓL:

„AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS MODELL JÖVŐJE – A GLOBALIZÁCIÓ HATÁSAI”

HELYSZÍN: STRASBOURG, FRANCIAORSZÁG

IDŐPONT :2008.07.01 – 2008.07.03.

RÉSZTVEVŐK:

BOROS PÉTERNÉ MKKSZ ALELNÖK

FEHÉR JÓZSEF MKKSZ FŐTITKÁR

GOZMAN JÓZSEFNÉ MKKSZ ALELNÖK

DR.MAYER LAJOS

SIMÓ MARIANN GYAKORNOK

A program szerint a köszöntőbeszédet PETER HEESSEN, az Európa Akadémia elnöke és a CESI tiszteletbeli elnöke helyett (betegség miatt) CHRISTIAN CHAPUIS, a CESI alelnöke mondta.

A téma összetettségére való tekintettel : Európai Unió és globalizáció, a meghívottak mind avatott szaktekintélyei a témának – tudósok és politikusok.

CHAPUIS úr szerint nehéz helyzetben vagyunk, hiszen mindenki mozgásban van, a társadalom mobil, de ez nem jelenthet problémát hiszen igazi európai polgárok vagyunk. Nemcsak az emberek vannak mozgásban, hanem az egész világ is körülöttünk, főként az elmúlt 20 év hozott nagy változásokat – az Európai Unió állampolgárai pedig azt akarják, hogy az EU a jelenlegi helyzetből a legtöbbet profitáljon.

A CESI alelnökének az a véleménye, hogy nem beszélhetünk egy globalizációról, mint inkább globalizációkról!

Ha globalizációra gondolunk két szélsőséges koncepciót állíthatunk szembe egymással: az egyik felfogás szerint ez egy hasznos folyamat: létrejöhet egy világkultúra, világtársadalom stb., valamiféle fizikai egyesülés.

Az ellentétes szempont szerint azonban, tekintve, hogy konfliktusokon alapul, maga az ördög műve.

A történészek is egyetértenek abban, hogy a globalizáció nem az újkor találmánya, hiszen kimutatható nyomai voltak már Kr. e. 200-ban is, erre bizonyíték a kozmopolita város(ok), Alexandriá(k) fennállása, vagy a Római Birodalom, mely szintén felfogható globalizációként. Az új történelmi kor annyiban hozott változást, hogy megteremtette a „tudásalapú” globalizációt, melynek pontosabb kidolgozásához, felvirágoztatásához stabil intézményekre van szükség és arra, hogy a középpontba az emberi dimenzió kerüljön.

A konferencia célja, az ún. best-practises ismertetése – a szakszervezeteknek új eszközöket kell találni és meg kell tanulni globálisan gondolkodni mindenről.

CHAPUIS úr kitért arra is, hogy mi lehet az oka annak, hogy a tagállamok többsége, illetve az európai állampolgárok zöme elutasítja az európai alkotmányt – a CESI alelnöke szerint ez különösen azokra az országokra jellemző, ahol igen fejlett, erős a gazdaság.

CHAPUIS kétségbe vonja az Európai Unió azon törekvésének helyességét, mely szerint egy szociális modell kialakítására van szükség.

Figyelmeztet, hogy az EU egyedülálló helyzetben van: az EU-nak és az európai polgároknak egynek kell lenni, nem szabad hagyni, hogy a szociális dimenzió, a szociális kérdés megbuktassa az Európai Uniót!

A szót Monique CARTIGNY , a CSEN delegáltja vette át.

Elmondta, hogy az Európa Akadémia a CESI képzési központja és a strasbourg-i konferencia csak az első állomás, a tanácskozás folytatódik szeptemberben, Budapesten.

A globalizációt azért választották témának, mert most már látszik a hatása: az európai polgárok félnek attól, hogy a globalizáció tönkreteszti a szociális modellt, mivel a jelenlegi szociális modell jelenlegi életük garanciája.

Cartigny asszony szerint az európaiak szeretik a változást, érzik a pozitív változást, azonban felméri azt is, hogy a negatívumok mellett a globalizáció egyben kihívást is jelent.

Mindenki (minden tagállam) másként éli meg ezt a folyamatot, egy azonban biztos: több stabilitás és rugalmasság (FLEXICURITY) kell, amint azt az USA példája évek óta mutatja, bizonyítja.

A sajnós több a kockázat, mint az előny – pontosan ezért van az euroszeptizmus, ami egyáltalán nem befolyásolja pozitívan az Európai Unió eszméjét!

A meghirdetett és nemrégiben átalakított Lisszaboni Stratégia két fő célja a gazdasági felzárkóztatás 2010-ig, valamint az Élethosszig Tartó Tanulás (Life- Long-Learning, LLL) ideájának gyakorlati megvalósítása. Ez azért két sarkalatos pont, mert ez a biztosíték arra, hogy a társadalom átalakul: mozgósítható, átkonvertálható, „újrahasznosítható” tudású emberekre van szükség az egységes Európa építéséhez.

A konferencia helyszínének megválasztása sem a véletlenül múlt, hiszen Strasbourg az EU fővárosa, szimbolikus jelentőséggel bír Németország és Franciaország kereszteződése, metszéspontja.

A program szerint Francois LOOS következett volna a felszólalók sorában, azonban kedves kollégája, Adrian ZELLER kapott szót.

Zeller úr kíváncsi a véleményekre, a tapasztalatokra, fontosnak tartja a helyi és a regionális kohéziót. Az EU állampolgárainak biztosnak kell lenniük az EU jövőjében és létezésében, azonban átszervezésre, áttervezésre szükség van az élet minden területén.

Nicolas Sárközy francia elnök egy ma reggeli interjúban épp arról beszélt, hogy a szociális dimenzió egyáltalán nem európai szintű kérdés, inkább nemzeti hatáskörbe tartozik.

A szociális rendszer fő szerepe az, hogy mindenki számára, azonos, egyenlő feltételeket teremtsen – ebben az EU feladata a koordináció, az összehangolás és az értékelés, azonban nem hagyható figyelmen kívül a nemzeti/ tagállami felelősség – fejtette ki Zeller úr.

Ő személy szerint híve annak a koncepciónak, hogyha egy nagy szociális rendszer jól működik, akkor az adaptálható más országok számára is, ezen az úton haladva pedig Európa számára is. A vezetőség feladata mindig az új horizontok felkutatása, felismerése, az, hogy kidolgozzák a kereteket az európai szint feladata, de a finomításokat a tagállamoknak kell elvégezni.

Konklúzió: el kell gondolkodni a rendszereink átépítésén.

Francois LOOS (2005 és 2007 között Franciaország Ipari Minisztere, jelenleg az Elzászi Régió tanácsadója) elsőként megköszönte a szervezőknek, hogy a konferencia helyszínének Strasbourgot választották.

Loos úr szerint mindenki aggódik a globalizáció által diktált verseny miatt: a politikusok feladata és felelőssége, hogy az emberek kételyeit eloszlassák.

Bevezetőjében elmondta, hogy 15-20 évvel ezelőtt még senki sem gondolkodott a világ szintjén, ma már azonban mindenki egyetért abban, hogy vannak globális kérdések, mint például a klímaváltozás.

Ezekre a fontos kérdésekre kell megtalálni a válaszokat, meg kell tudni újulni.

Példaként: a francia nyugdíjrendszer teljes körű reformon esett át mivel a szociális ellátó rendszerhez a II. világháború óta nem nyúltak, így nem követte az azóta bekövetkezett társadalmi változásokat sem.

Ez egy olyan mély változás volt ami minden réteget érintett, pontosan ezért alapos munkát végeztek: megvizsgálták több ország (Nagy-Britannia, skandináv országok) szociális ellátó rendszerét, annak érdekében, hogy az esetleges hibákat kiküszöböljék, illetőleg ne adaptálják saját rendszerükbe.

Globális szinten, vagyis a globalizációt említve permanensen fennálló probléma a bevándorlás: szükség van országok közötti (bi- , vagy multilaterális) megállapodásokra, hogy a migráció gördülékenyen menjen, az eljárások egységesek legyenek. Pontosán ezért Loos úr szerint a Schengeni Egyezmény káros is lehet, hiszen nincs kontroll, sok a bevándorló, mindez felbolygatja a gazdaságot, így a gazdaságilag fejlett országoknak nemcsak a bevándorlók, hanem az emelkedő árak hatásaival szemben is stratégiát kell alkotniuk.

A globalizáció következménye az óriási növekedés: például Spanyolország növekedési indexe 2-3%-kal meghaladja az összeurópai átlagot – ezt nem negatívumként kellene felfogni, hiszen akár ösztönzőleg is hathat a többi tagállamra.

Az egész világ változik, így a pénzügyi világ is: ez egyben erőváltozást is előjelez.

Loos úr szerint az EU nem tud hatékonyan fellépni a migrációval szemben, hiszen mindenhol más a helyzet, nincs egy séma ami alapján megoldásokhoz lehetne jutni és a bevándorlás sem egy olyan dolog, amit meg lehetne tiltani.

Konklúzió: multipoláris világban élünk, ennek inkább az előnyeit kellene élvezni. Valójában Európa nem létezik, mint egy ország, nincs Európa, mint nemzet – a projektek Európája létezik.

A következő előadó Amir Khofru Mahmud CHOWDHURY volt, aki lévén bangladeshi kereskedelmi miniszter a globalizációt megpróbálta bemutatni egy nem európai nézőpontból. CHOWDHURY úr szerint a globalizáció központi témája valójában a növekedési ráta.

Mi is a globalizáció?

Egy folyamat, mely az elmúlt évtizedekben kezdődött, szabad kereskedelem, és egy olyasvalami, amiből az egész világ profitálhat.

A miniszter úr szerint megkülönböztethetünk nagyon fejlett, fejlett és kevésbé fejlett országokat: nagyon szépen megfigyelhető, hogy azok az országok most a legfejlettebbek és a vezető szerepet betöltők, akik régen protekcionista gazdaságpolitikát alkalmaztak.

A globalizációval az a probléma, hogy nem a helyi problémákat célozza meg: példának itt az olajkrízis, melynek természetesen sok oka van, de főként azért alakult ki, mert a mezőgazdaság elvesztette a gazdaságon belüli vezető szerepét.

A globalizáció jelszavával leépítették a mezőgazdaságot, így most a világpiacot a multinacionális cégek uralják, a globalizáció nagyon sok országban tönkretette a mezőgazdaságot.

Új alapra van szükség: a tudásra, amit meg kellene osztani, mindennek persze ára is van: meg kell fizetni a szakértelmet.

CHOWDHURY úr szerint a WTO (Világkereskedelmi Szervezet) is erős nyomást gyakorol a gazdaságra, azonban ez nem túl jó, hiszen a WTO tagjainak 80%-a a fejlett országokból kerül ki, csak 20%-a tartozik a fejletlenek közé, így a fejlettek diktálják a tempót az alulreprezentált fejletleneknek is.

Mindez azért jelent nagy gondot, mert a globalizáció egy bizonyos szintjén adott problémák már nem érintik a fejlett országokat, a fejletleneket azonban nagyon is determinálja.

Konklúzió: a globalizáció egy bonyolult SZITUÁCIÓ a szegény országok számára – jó alapja lehet az integrációnak, de nem a nemzetgazdaság, nemzeti függetlenség és egyáltalán a nemzetállam rovására.

Egy rövid szünetet követően került sor MARCO RICCERI, EURISPES főtitkár előadására.

Szerinte az embereknek elégük van a bizonytalanságból, a globalizációnak azonban van egy pozitív üzenete, jövőképe számukra. A globalizáció egy eszköz az EU számára, hogy exportálja a többi ország számára a bevált intézményeket.

A Római Szerződés óta az EU fő célja az egységes szabad piac létrehozása, az új Lisszaboni Stratégia változást hozott: kiderült, hogy a közös piac sok problémát is jelent, hiszen nem áll mögötte biztos gazdaság és szociálpolitika.

Ricceri úr szerint a globalizáció és az export lehet az eszköz az EU felemelkedéséhez, de ahogyan azt Vladimir Spidla is megfogalmazta a globalizációt is kormányozni kell.

A globalizáció egy igen összetett folyamat, melyről az élet minden területén beszélhetünk: digitális globalizáció, gazdasági globalizáció etc.

Marco Ricceri a globalizáció interdiszciplináris megközelítésének a híve.

Az 1990-es években még a globalizáció teljesen különbözött a mai értelemben vett globalizációtól: véleménye szerint a globalizáció=nemzetközi kereskedelem.

Európában szorgalmazni kellene az orosz-európai együttműködést.

El kellene törölni a korlátokat: az EU-ban mindenki érezze magát otthon bárhová is utazik, költözik – ne legyen külföldi, legyen mindenki európai.

Konklúzió: szociális keretre van szükség, amely megállapítja a minimum követelményeket.

Az első tanácskozási nap utolsó előadója SOPHIE HEINE, a brüsszeli egyetem kutatója és tanára volt.

Előadását egy kérdés köré építette fel: Vajon Európa „elvértik” a szociális fronton?

Alapvető problémákkal kell felvenni a küzdelmet:

1. euroszepticismus, melyet a '90-es évek eseményei generáltak

2. szociális kérdés: európai, vagy nemzeti hatáskörbe tartozó kérdés

Gondot jelent, hogy a gazdasági kérdések előnyt élveznek a szociálisakkal szemben, az embereknek el kell gondolkodniuk azon, hogyan tölthetnék fel az EU-t még több legitimitással.

Kihangsúlyozta, hogy a döntéshozatalnál fontos az átláthatóság, illetve a továbblépés egy Szövetségi Európa felé.

Konklúzió: Európa, illetve az Európai Unió maga egy paradoxon, arra van szükség, hogy új tartalommal töltsük fel a mi Európánkat .

A második tanácskozási nap Philippe RICHERT, a francia Szenátus alelnökének beszédével kezdődött.

Az alelnök a szociális modell definiálásával kezdte, mivel már ennek megértése sem egyszerű: a modell egy üres tér, terület, amit mindenki feltölthet valamilyen tartalommal.

a szociális rendszerek egyetemes értékeken alapulnak, de tagállamonként eltérnek, nem csupán szabályok rendszere, annál sokkal összetettebb.

Ezen alapelemeket tartalmazza a Lisszaboni Stratégia: diszkrimináció tilalma, szolidaritás, nemi egyenlőség, kollektív szerződések betartása, egészség védelme, szociális biztonság etc.

A Lisszaboni Stratégia mindent összevetve tükröt is állít az egyes tagállamokban működő szociális ellátó-rendszerek elé – valójában nem fogalmaz meg egy követendő modellt, csak az alapokat ajánlja.

Minden tagállamnak megvan a saját rendszere, ezen a szinten nagyon törekeny az egyensúly, ezért nagyon nehéz lesz/lenne egy átütő változást kieszközölni.

A lényeg : a KÖZÖS ALAPELVEK, hiszen, az EU tiszteletben tartja az egyes tagállamok rendszereit, mivel minden tagállam „más kezelést igényel”.

A Lisszaboni Stratégia(elmélyítése) csak segítheti az EU-t / az EU harmonizációt.

Ha elérjük ezt a szintet, akkor minden jobb lesz: az emberek tanultabbak lesznek, nagyobb mértékű lesz a szociális biztonság, mindez pedig virágzó gazdaságot fog eredményezni.

Mindehhez két dologra van szükség: az egyik a könnyű adaptálhatóság, a másik pedig a központi/ egységes rendszer – a FLEXICURITY most már fontos minden tagállam számára: ebben mutatkozik meg az EU jótékony hatása.

Richert úr is említést tett az európaiak félelméről: a bevándorlásról és annak vonzatairól: való igaz, hogy míg az újonnan érkezők úgymond „betömik a lyukakat” és rohamos fejlődésnek indulnak, az „alapítók” gazdasági növekedése ehhez képest helyben topogásnak tűnik.

Veszélyt jelenthet az EU-ra, hogy az EU- zónába tartozó országok megbonthatják a kialakult kényes egyensúlyt – erre nagyon oda kell figyelni.

Nem lehet meghatározni egy közös javaslatot/ stratégiát a növekedés előmozdítására: ezt a tagállamoknak kell kikísérletezniük.

A bevándorlás mellett még egy dologtól tartanak különösen a franciák, ez pedig a liberalizáció – úgy gondolják, hogy az EU nem védi meg őket a globalizáció káros hatásaitól (munkanélküliség), az európai polgárok a globalizációt igenis fenyegetésnek érzik a szociális rendszerükre nézve.

A Szenátus alelnöke szerint a negatív hatások ellen azonban egyik tagállam sem védekezhet protekcionista gazdaságpolitikával, hiszen az EU alapja a szabad piac!

Fair és egyetemes szabályokra van szükség.

A nagy gyarmattartóknak túl kell lépni a gyarmati múlton és új kapcsolatokat kell kialakítani a régen leigázottakkal.

Konklúzió: az európai szociális modell szükséges és létezik a globalizáció keretein belül, mivel a globalizáció egy folyamat, amely segít eltörölni az egyes tagállamok közötti különbségeket.